

Питання реформування міліції України в науковій спадщині П.П. Михайленка

Іващенко В.А., слухач 5-А курсу ННІЗН НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук Кривицький Ю.В.

Наприкінці 2014 року в Україні розпочато стратегічну реформу міліції, завдяки їй передбачається замість карального органу створення сучасного європейського правоохоронного відомства, місія якого - захищати права та свободи людини і громадянина [1, с.2]. Втілення в життя цього завдання посилить легітимність державної влади та стане важливим кроком останньої назустріч українському народу. Реформування міліції України є складним процесом, який потребує не лише імплементації передового зарубіжного досвіду, а й врахування вітчизняних напрацювань із цього приводу [2, с.8], зокрема наукового доробку академіка Петра Петровича Михайленка.

Про актуальність і важливість наукових положень, викладених П.П. Михайленком у своїх дослідженнях, та їхню значущість для проведення подальших розвідок з історії міліції України, підготовки проектів реформування системи МВС України йдеться у працях багатьох науковців таких як О.М. Джужа, В.А. Довбня, С.С. Дурнов, Р.А. Каложний, В.С. Ковальський, Я.І. Шинкарук, О.Н. Ярмиш та ін. У найбільш загальному плані погляди П.П. Михайленка стосовно становлення та розвитку міліції України як органу внутрішніх справ і складової частини системи правоохоронних органів, що викладені в його численних монографіях і статтях, полягають у тому, що міліція посідає чільне місце в системі правоохоронних органів, оскільки найближче стоїть до практичного вирішення завдань боротьби зі злочинністю та іншими правопорушеннями [3, с.144].

На переконання Петра Петровича Михайленка, суспільно-політичні перетворення, які відбуваються в незалежній Україні, стратегічна лінія на розбудову правової держави визначають необхідність докорінної зміни відносин між міліцією та громадянами. Протягом тривалого періоду нашої історії міліція сприймалась громадськістю як репресивний державний орган. І для цього були певні підстави. Адже акцент у діяльності міліції робився на захисті державних інтересів. Це було закріплено й у нормах кримінального права. Охорона ж законних прав та інтересів громадян вважалася другорядною проблемою, що певною мірою сприяло відчуженості у відносинах між міліцією та пересічними громадянами. Нині перед МВС України стоїть важливе завдання: перейти на правоохоронне (його ще іменують поліцейське) обслуговування громадян, утілити в життя принцип «міліція для народу».

У зв'язку з цим, на думку П.П. Михайленка, існують об'єктивні підстави для зміни назви «міліція» на «поліцію». Такі пропозиції ще у 1995 р. внесено до уряду одночасно з проектом Концепції реформи системи органів внутрішніх справ України. Цей документ, зокрема передбачав законодавче визначення поняття органів внутрішніх справ, їх завдань і повноважень, структурної перебудови системи та інших умов їх діяльності; звільнення ОВС від

невластивих їм функцій і зосередження їх діяльності на охороні громадського порядку й боротьбі зі злочинністю; головною та вирішальною ланкою системи органів внутрішніх справ є їх підрозділи в районах і містах; скорочення до оптимального рівня штатної чисельності апаратів міністерства, його регіональних управлінь і на транспорті; визначення пріоритетності служб і підрозділів, зменшення чисельності тих працівників, які виконують забезпечуючі функції, розтастування працівників допоміжних служб, ліквідація «зрівнялівки» в оплаті праці та у спеціальних званнях працівників оперативних і неоперативних підрозділів; удосконалення системи прийняття на службу до органів внутрішніх справ і навчання кадрів, збільшення кількості жінок у службах і підрозділах; поетапне здійснення реформи, недопустимість руйнування професійного ядра органів внутрішніх справ і погіршення правового й соціального захисту їх працівників. Нині пропозиція щодо зміни назви «міліція» зумовлена бажанням удосконалення цього найчисельнішого правоохоронного органу, спрямована на зміцнення захисту прав людини, приведення правоохоронних структур держави відповідно до міжнародних стандартів. У нових умовах потрібно змінювати підходи, форми та методи роботи, зміцнювати зв'язки з населенням, громадськістю, формувати психологію, готувати кожного працівника до повсякденної роботи виключно на засадах ввічливого, доброзичливого та чуйного ставлення до людей [4, с.17].

Отже, в наукових працях академіка Петра Петровича Михайленка міститься значний аналітичний масив інформації, присвячений обґрунтуванню пропозицій і рекомендацій щодо реформування міліції України, які є актуальними й на теперішній час і можуть бути використанні в якості вітчизняного досвіду нинішнім керівництвом МВС України.

Список використаних джерел:

1. Зелене світло реформи // Іменем Закону. - 23 жовтня 2014. - № 43. - С. 2.
2. Кривицький Ю. Верховенство права як принцип діяльності міліції: перспективи закріплення та реалізації в умовах реформування МВС України / Ю. Кривицький // Юридична Україна. - 2013. - № 8. - С. 8 - 13.
3. Калиновський В. Академік Петро Михайленко - засновник наукової школи історії органів внутрішніх справ України : [монографія] / В. Калиновський, К. Матвієнко. - К. : Нац. акад. внутр. справ, 2014. - 184 с.
4. Михайленко П. Поліція чи міліція? / П. Михайленко // Міліція України. - 2006. - № 12. - / С. 16 - 17.